

SIMON
ROZENDAAL

Door Tata leven we niet korter, maar juist langer

De Wageningse hoogleraar Jan Koeman – een van de grondleggers van het vak toxicologie (de leer der gifstoffen) – zei eens in dit weekblad dat er meer mensen door het milieu worden betaald dan er onder lijden.

Mooie uitspraak, geldt nog steeds. Er lijden ook vandaag de dag maar weinig Nederlanders onder het milieu. De lucht- en watervervuiling nemen almaar af en is een fractie van wat het ooit was.

De meest vervuilde gebieden zijn Rijnmond en IJmond. Ik woon mijn hele leven in Rijnmond en weet dat de zwaveldioxide-concentratie in mijn jeugd vijftig tot honderd maal zo hoog was als nu. Het helpt wanneer je scheikunde hebt gestudeerd, maar ook niet-chemici kunnen dit beamen, mits voorzien van een neus.

Het valt ook na te lezen in de rapporten van de DCMR, de milieudienst Rijnmond. Op de website van Our World in Data (gelieerd aan de universiteit van Oxford) zie je dat de emissie van bijna alle luchtverontreiniging in Nederland sterk is gedaald. En eigenlijk staat het ook in het veelbesproken RIVM-rapport over de gezondheidseffecten van Tata Steel, waarin het nationale milieu- en gezondheidsinstituut concludeert dat omwonenden eerder doodgaan dan in de rest van het land. *De Telegraaf* vond het een ‘vernietigend gezondheidsrapport’.

Toe maar. Hoeveel eerder gaan ze in de IJmond dood? Wel, als je in Wijk aan Zee woont, min of meer naast de fabriek, 2,5 maand eerder. En als je verder weg woont, een stuk minder: in Heems-kerk bijvoorbeeld 0,6 maand.

Nou, nou. Poeh, poeh.

Vanzelfsprekend heb ik het rapport doorgenomen. Allereerst valt op dat het 326 pagina's dikke rapport genuanceerder is dan nieuwsberichten ('vernietigend') doen vermoeden. Gelijk in het begin al staat dat inwoners van Wijk aan Zee 'een iets grotere kans' hebben op astma, longkanker en vroegtijdig overlijden. 'Iets groter', niet 'aanzienlijk groter' of 'veel groter'. Alsof het RIVM tussen de regels door de voorvoelde paniek probeert te bezweren: kom op mensen, niet overdrijven.

Tevens staat in het rapport dat de lucht vroeger veel viezer was, bijvoorbeeld met polycyclische aromatische koolwaterstoffen. 'De PAK-concentraties in lucht waren waarschijnlijk het hoogst in de jaren zeventig en tachtig, gezien het hogere productievolume in deze periode vergeleken met daarvoor en het toen nog ontbreken van belangrijke emissiebeperkende maatregelen.'

Vrij vertaald: Tata Steel heeft zijn leven gebeterd en daardoor is de lucht in Wijk aan Zee schoner dan veertig, vijftig jaar geleden.

Er worden zoals Jan Koeman zei veel mensen door het milieu betaald. Natuurlijk actievoerders van Greenpeace: ik was geschokt toen ik ontdekte hoeveel een campagneleider verdient, een ton of zo. Ik dacht in mijn naïviteit dat ze gepassioneerde vrijwilligers waren in plaats van carriëretijgers die dromen van een Kamerlidmaatschap. Maar ook allerlei ecologen, toxicologen, biologen en milieu-epidemiologen bij universiteiten. Die zullen niet gauw zeggen: beste overheid, de vervuiling is vrijwel verdwenen, dus hef mijn baan maar op.

Nog even over die 2,5 maand levensverkorting in Wijk aan Zee. Er is geen enkele arts die bij een lijkschouwing constateert dat iemand aan een hartaanval is overleden, dat deze 2,5 maand eerder is gekomen dan gepland en dit door luchtvervuiling komt. Ook moet die 2,5 maand worden afgezet tegen de levensverlenging die alle Nederlanders cadeau hebben gekregen. Wie in 1900 is geboren, had 50 procent kans om 50 te worden, wie in 2000 is geboren 50 procent kans om 80 te worden. Dertig jaar winst in een eeuw. Door riolering, drinkwaterleidingen, meer huisartsen, betere geneeskunde, betere voeding, enzovoorts. En jawel, ook door schonere lucht.

De Telegraaf was aanwezig op een banenmarkt. Jan en alleman wil bij Tata Steel. Een 33-jarige agent vertelde dat het salaris maar liefst 1.000 euro per maand meer was dan bij de politie. Van 1.000 euro kun je een berg groenten en fruit kopen hoor. Daardoor leef je 1,216 maanden (mijn schatting, niet die van het RIVM) langer. Of ontspannende vakanties betalen – levert 7,034 maanden extra op.

Met andere woorden, mede door Tata Steel leven we veel en veel langer dan onze voorouders. **EW**

Die 2,5 maand korter leven in Wijk aan Zee is niet op een medische diagnose gebaseerd